

Primària

Matemàtiques 1

Programació

Unitat 15

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat / Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Instruments d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

Com seré de major?

Descripció de la unitat

El pas del temps és el tema sobre el qual giren les activitats, les il·lustracions i el text motivador que inicia la unitat. Se suggerix realitzar una reflexió sobre tot el que s'ha après durant aquest curs, sobre l'esforç personal per a millorar dia a dia, sobre l'evolució del treball dins del grup cooperatiu...En aquesta última unitat afavorirem el reconeixement i l'expressió de sentiments propis a través de les activitats que desenvolupen la intel·ligència intrapersonal. També es treballarà l'ajuda compromesa cap als altres mostrant respecte a les diferències individuals.

Amb els jocs, els reptes i les activitats proposades pretenem que s'adquirisquen els coneixements següents:

- Repàs de conceptes de numeració.
- Repàs d'operacions.
- Introducció als conceptes d'atzar: *possible, impossible, de vegades*.

Temporalització

Juny

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Conèixer i construir els nombres del 0 al 99: ordre, valor i grafia.
- Integrar i aplicar els conceptes associats al sistema de numeració en les activitats proposades i en la vida quotidiana.
- Resoldre operacions de sumes amb portades i de restes sense portar-ne.
- Desenvolupar estratègies per a la resolució de problemes, incidint en l'aplicació de tots els passos necessaris per a la resolució.
- Identifica i distingix esdeveniments: possible, impossible i de vegades.
- Adquirir el vocabulari relacionat amb els conceptes matemàtics de la unitat per a expressar els seus coneixements de forma oral i escrita.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT / CRITERIS D'AVUACIÓ / ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> • Descomposició de nombres en desenes i unitats, fins al 99. • Lectura i escriptura dels nombres del 0 al 99. • Resolució de sumes portant-ne i de restes sense portar-ne. • Aplicació d'estratègies que afavorixen el càlcul mental. • Iniciativa i constància a l'hora de resoldre els problemes, respectant els altres i col·laborant activament en els treballs d'equip. • Esdeveniments: possible, impossible, de vegades. • Valoració de les matemàtiques com a part fonamental en el desenvolupament de moltes de les activitats en la vida quotidiana. 	1. Llegir, escriure i comparar nombres fins al 99.	1.1. Identifica, llig i escriu nombres d'una i de dues xifres.
	2. Resoldre operacions de sumes portant-ne i de restes sense portar-ne.	2.1. Resol sumes portant-ne i restes sense portar-ne.
	3. Resoldre operacions de càlcul mental.	3.1. Suma i resta desenes completes a desenes completes.
	4. Resoldre problemes aplicant tots els passos.	4.1. Identifica i escriu les dades d'un problema. 4.2. Selecciona i resol l'operació adequada. 4.3. Expressa, amb correcció, la solució del problema.
	5. Identificar i distingir esdeveniments: possible, impossible i de vegades.	5.1. Identifica i distingix esdeveniments: possible, impossible i de vegades.
	6. Mostrar iniciativa a l'hora d'afrontar els problemes i desenvolupar actituds de respecte i de col·laboració a l'hora de treballar en grup.	6.1. Mostra una actitud emprenedora i participa activament en les activitats d'aprenentatge cooperatiu.
	7. Expressar i reconèixer els seus sentiments i emocions a través de nombres.	7.1. Expressa els seus sentiments i emocions a través dels seus nombres importants.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL PORTFOLIO

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau de consecució dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard, buscarem evidències de l'alumnat que mostren la seua evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumne (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Identifica, llig i escriu nombres d'una i de dues xifres.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del LA per a descompondre en desenes i unitats. • Activitats del LA i de la PD per a escriure al dictat els nombres proposats. • Selecció d'activitats dels RF.
2.1. Resol sumes portant-ne i restes sense portar-ne.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del LA on s'exercita en la suma portat-ne. • Activitats del LA per a exercitar la resta. • Activitats de reforç dels RF.
3.1. Suma i resta desenes completes a desenes completes.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
4.1. Identifica i escriu les dades d'un problema.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats de l'apartat «Resolc problemes» del LA.
4.2. Selecciona i resol l'operació adequada.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats de l'apartat «Resolc problemes» del LA.
4.3. Expressa, amb correcció, la solució del problema.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats de l'apartat «Resolc problemes» del LA.
5.1. Identifica i distingix esdeveniments: possible, impossible i de vegades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
6.1. Mostra una actitud emprenedora i participa activament en les activitats d'aprenentatge cooperatiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat d'aprenentatge cooperatiu proposada en la PD.
7.1. Expressa els seus sentiments i emocions a través dels seus nombres importants.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat d'intel·ligències múltiples del LA.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística</i>	Expressar oralment, de forma clara i ordenada, qualsevol tipus d'informació.	S'expressa explicant el significat dels seus nombres importants.
	<i>Pla lector:</i> Gaudir amb la lectura.	Llig i comprén la lectura inicial.
<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia</i>	Aplicar els coneixements matemàtics per a la resolució de situacions problemàtiques en contextos reals i en qualsevol assignatura.	Aplica els conceptes de numeració en la seua vida quotidiana i diferencia entre esdeveniment possible, impossible i de vegades.
<i>Competència digital</i>	Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.	Interpreta la informació a partir d'una representació gràfica d'un esdeveniment i indica de quin tipus és.
<i>Aprendre a aprendre</i>	Seguir els passos establits i prendre decisions sobre els passos següents segons els resultats intermedis.	Segueix els passos establits en la resolució de problemes expressant correctament la solució.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reconeix sentiments i emocions a través dels seus nombres importants.
<i>Competències socials i cíviques</i>	Reconéixer riquesa en la diversitat d'opinions i d'idees.	Manté una actitud oberta cap a les opinions dels iguals i dels adults del centre.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Entén i respecta les diferències d'edat, de sexe, d'idioma, etc., que fan que les persones tinguem també diferents necessitats, capacitats, habilitats, limitacions...
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor</i>	Actuar amb responsabilitat social i amb sentit ètic en el treball.	Actua amb compromís en compartir (temps, coses, coneixements), ajudar, cooperar, aportar, etc.
<i>Consciència i expressions culturals</i>	Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.	Crea els seus treballs amb sentit de l'ordre i de la bellesa.

6. TASQUES

Llibre de l'alumne (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i treballem amb el text i amb la imatge inicial

- Identifiquem les idees prèvies en el LA i els suggeriments metodològics de la PD.
- Observem la imatge i realitzem les activitats del LA i del LD; algunes d'aquestes activitats les fem en gran grup, tal com se suggerix en la PD.
- Realitzem l'activitat d'*Intel·ligències múltiples: Intrapersonal* del LA.

Tasca 2: Repassem els nombres del 0 al 99

- Treballem diferents activitats relacionades amb el sistema de numeració amb els suggeriments de la PD.
- Realitzem les activitats del LA i del LD, i les activitats de les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb el treball cooperatiu suggerit en la PD.

Tasca 3: Operant sense parar

- Treballem les activitats proposades del LA amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Realitzem les activitats del LA i del LD.
- Completem amb activitats dels RF.

Tasca 4: Seguim els passos

- Apliquem les estratègies d'aprenentatge cooperatiu com proposa la PD.
- Presentem el problema amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Elegim l'operació i resolem el problema de manera individual en el LA.
- Posem en comú en el grup la resolució del problema i la solució.
- Treballem en grup els problemes proposats en la PD.

Tasca 5: L'atzar

- Presentem diferents esdeveniments amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Realitzem les activitats del LA i del LD.
- Completem amb activitats dels RF.

Tasca 6: Què hem après?

- Completem el mapa conceptual que es proposa en els suggeriments metodològics de la PD.
- Realitzem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD.
- Completem amb activitats dels RF.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge de l'alumne.

Tasca 7: Preparant el viatge

- Realitzem les activitats proposades en la unitat del LA.
- Treballem en grup les activitats proposades en la PD.

Tasca 8: Repassant, aprenem

- Realitzem les activitats de repàs trimestral proposades en el LA.
- Treballem en grup les activitats proposades en la PD.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques s'usen diverses estratègies metodològiques:

- Totes les activitats proposades en aquesta unitat permeten que el professorat avalue el grau de comprensió i d'interiorització de conceptes al qual arriba l'alumnat. En observar com encerclen, unixen, pinten, completen i responen, el professorat sabrà el nivell en què es troben i el grau d'habilitat per a executar aquestes activitats. Segons les necessitats de l'alumnat, insistirem més en el reforç o en els conceptes nous.
- El nostre primer pas serà sempre comprovar els coneixements previs de l'alumnat per a partir d'aquests. La làmina motivadora i l'apartat «Què en sabem» ens ajudaran a descobrir aquest punt d'inici.
- **Nombres.** Al llarg de tota la unitat didàctica són moltes i variades les situacions en les quals es treballa la lectura i l'escriptura dels noms dels nombres del 0 al 99, així com la composició i la descomposició de nombres i l'associació del nom del nombre amb la seua grafia a través d'un dictat. Es refermaran tots els conceptes de numeració fins ara presentats.
- **Operacions.** En aquesta unitat continuem treballant amb operacions de sumes portant-ne i de restes sense portar-ne.
- **Càlcul mental.** Se suggerix que cada sessió incloga un temps programat per al càlcul mental. S'ha de procurar el mínim de dispersió: silenci, ordre i atenció per a fer possible la concentració; per això, es recomana que siga a l'inici de la sessió de matemàtiques. El temps emprat serà curt, ja que es realitzaran deu exercicis, sumant i restant desenes completes a desenes completes, en aquesta unitat. S'explica l'estratègia utilitzada de forma gràfica perquè la interioritzen amb facilitat.
- **Resolució de problemes.** En aquesta última unitat aplicarem tots els passos explicats per a la resolució de problemes: comprensió de l'enunciat, recerca i selecció de les dades i elecció segura i confiada de l'operació que resol el problema. Aquesta mateixa seqüència es fa servir en cada situació que cal resoldre, ja siga un problema de gràfics o per a calcular el preu d'un viatge.
- **Repàs trimestral i tasca.** Aquestes activitats de «tornada arrere» ens ajudaran a consolidar tots els conceptes treballats durant el tercer trimestre del curs. La tasca proposada ens portarà a descobrir les matemàtiques en la nostra vida quotidiana.
- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Treball en grup cooperatiu en el desenvolupament d'activitats i projectes: fer grups de 3 o 4 alumnes i utilitzar les estructures de treball cooperatiu suggerides en la guia del professor per a treballar els principis de definició d'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara. Es recomana l'aprenentatge cooperatiu aplicant les metodologies de lectura compartida, full giratori, llapis al centre i mapa conceptual compartit.
- Posada en comú en gran grup, després del treball individual o grupal.

8. RECURSOS

Els materials de suport següents poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts de l'àrea de Matemàtiques:

- Recursos fotocopiabls de la proposta didàctica, amb activitats de reforç, d'ampliació i d'avaluació.
- Quaderns complementaris del llibre de l'alumne.

A més, es proposa la utilització del material manipulatiu següent per a facilitar l'adquisició dels continguts presentats:

- Àbacs, reglets, blocs multibase, etc., que potencien la manipulació i reforcen la comprensió del sistema de numeració decimal.
- Recta numèrica graduada, per a situar i localitzar nombres.
- Targetes de cartolina amb les grafies dels nombres presentats.
- Targetes de cartolina amb les sumes presentades en l'activitat de càlcul mental. Tindran el resultat de l'operació imprès per darrere.
- Dòmino de sumes i restes.
- Cartes amb les desenes del 10 al 90.
- Material fungible com cartolines, plastilina, gomets, paper continu...

Recursos digitals

- Llibre digital: l'alumnat podrà reforçar o ampliar els continguts estudiats utilitzant els recursos digitals disponibles.
- CD que acompanya la proposta didàctica, amb els recursos fotocopiabls.
- Pàgina Web: <http://anayadigital.es>

9. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls de la unitat i al llibre digital).
- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Altres recursos: rúbrica, diàna, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies manejaré per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han aconseguit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?